

Senedd Cymru: Pwyllgor Cydraddoldeb a Chyfiawnder Cymdeithasol

Gofal Plant - ymholiad dilynol i ofal plant a chyflogaeth rhieni

Tystiolaeth ysgrifenedig ar ran y bartneriaeth **CWLWM**.

Mae 'Cwlwm' yn uno pum sefydliad blaenllaw gofal plant Cymru i ddarparu gwasanaeth integredig dwyieithog fydd yn sicrhau'r canlyniadau gorau posibl ar gyfer plant a theuluoedd ledled Cymru.

Y sefydliadau yw: Clybiau Plant Cymru Kids' Clubs, Blynnyddoedd Cynnar Cymru, Mudiad Meithrin, NDNA Cymru a Pacey Cymru.

Pa gynnydd ydych chi wedi ei weld yn cael ei wneud wrth weithredu argymhellion y Pwyllgor o 2022?

<p>Argymhelliad 1.</p> <p>Rydym yn argymhell bod Llywodraeth Cymru yn datgan yn ei hymateb sut y mae'n bwriadu gweithio gydag awdurdodau lleol a byrddau iechyd i godi ymwybyddiaeth a gwella dealltwriaeth o'r cymorth gofal plant sydd ar gael i rieni newydd</p>	<p>Gwelwn fod yr heriau sy'n ymwneud â dealltwriaeth rhieni o'r cymorth sydd ar gael i rieni yn parhau. Mae ehangu mynediad i'r rhai mewn addysg yn gam cadarnhaol ymlaen o ran ehangu mynediad a chefnogi rhagor o blant a theuluoedd.</p> <p>Tystiolaeth o hyn yw'r ffaith gafodd dros £16m o gapasiti y Cynnig Gofal Plant ei ail ddsbarthu i'r gyllideb frys yn haf 2023. Gan dybio bod rhagolygon Llywodraeth Cymru ar gyfer capasiti yn y gyllideb hon yn gywir, mae gwahaniaeth sylweddol o ran argaeledd cyllid a nifer y rhieni sy'n gwneud defnydd ohono. Bydd rhywfaint o hyn yn ganlyniad i ddewis rhieni, ond byddem yn awgrymu bod hyn yn deillio o ddiffyg ymwybyddiaeth a dealltwriaeth o'r system aml-haenog.</p> <p>Mae atebion posibl yn cynnwys symleiddio'r system cyllido gofal plant o safbwynt rhieni, cynyddu parhad y cyllid a pharhad y darparwyr gwasanaethau (yn amodol ar ddarpariaeth foddhaol o safbwynt ansawdd / Estyn / CIW) er budd y plentyn. Ni all pob teulu gael mynediad at yr holl systemau hyn a ariennir ar hyn o bryd. Nid yw pob teulu yn gymwys ar gyfer pob elfen.</p> <p>Ers cyhoeddi'r adroddiad gwreiddiol yn 2022, mae'r daith i rieni yn fwy cymhleth a gall gynnwys:</p> <ul style="list-style-type: none">• Tâl mamolaeth / tadolaeth statudol hyd at 12 mis oed (yn dibynnu ar amgylchiadau teuluol),• Mynediad i Dechrau'n Deg yn 2 oed (wedi'i dargedu a'i ariannu),• Trosglwyddo i'r Cynnig Gofal Plant (gyda chyllid addysg gynnar neu heb ei ariannu, yn dibynnu ar amgylchiadau teuluol. Gellir darparu'r elfen addysg yn yr ysgol neu mewn lleoliad nas cynhelir gyda'r elfen gofal plant yn cael ei darparu gan leoliadau nas cynhelir),
---	--

	<ul style="list-style-type: none"> Darpariaeth addysg lawn amser (yn ystod y tymor) o'r tymor yn dilyn pen-blwydd yn 3 oed (gall fod yn yr ysgol neu mewn lleoliad nas cynhelir).
<p>Argymhelliad 2. Rydym yn argymell bod Llywodraeth Cymru yn nodi yn ei hymateb ei chynlluniau ar gyfer mynd i'r afael â'r bwlch gofal plant rhwng diwedd absenoldeb mamolaeth a chymhwystra ar gyfer y Cynnig Gofal Plant. Dylai hyn gynnwys amserlenni enghreifftiol, a gwerthusiad o'r ffactorau ariannol ac ymarferol y byddai angen eu hystyried wrth fynd i'r afael â'r bwlch hwn</p>	<p>Mae'r dull graddol y rhoddir y mynediad wedi'i ariannu i blant 2 oed ar waith yn bragmatig; fodd bynnag bydd yn dal i adael teuluoedd heb fynediad at wasanaeth wedi'i ariannu am ychydig flynyddoedd i ddod. Cyflawnir yr ehangiad gofal plant ar gyfer plant dwy oed trwy ehangu Dechrau'n Deg. Mae hyn wedi creu heriau o fewn y system ym mhob un o'r 22 ardal awdurdod lleol.</p> <p>Rhaid nodi hyn gan fod yr argymhelliad yn cynnwys cydnabod yr ymrwymiad hwn yn y cytundeb cydweithredu. Hyd y gwyddom, ychydig o gynnydd sydd wedi'i wneud ar gau'r bwlch rhwng cymorth mamolaeth a'r cynnig gofal plant yn yr ardaloedd lle nad oes ehangiad o'r cynllun Dechrau'n Deg. Ni fu trafodaeth fanwl ar unrhyw gymorth a ariennir i deuluoedd sy'n gweithio (y tu hwnt i'r cynnig gofal plant sy'n rhydd o dreth) rhwng tâl mamolaeth a 2 oed.</p> <p>Byddai'r llinell amser ar gyfer darpariaeth gofal plant a ariennir (hyd yn oed os yw ar sail prawf modd fel yn yr Alban) yn gam cadarnhaol i gefnogi plant o aelwydydd incwm isel a byddai'n fuddsoddiad i iechyd, cynnydd academaidd a chanlyniadau gydol oes cenedlaethau'r dyfodol yng Nghymru.</p> <p>Pe bai'r model Dechrau'n Deg yn parhau, byddai'n ddefnyddiol i barhau i gynyddu mynediad i ddarparwyr gwasanaethau a symleiddio'r broses asesu ar lefel awdurdod lleol.</p> <p>Byddai asesu a ellir ymestyn y mynediad hwn tuag at ddiwedd y cyfnod mamolaeth yn ddefnyddiol wrth wneud y mwyaf o effaith y gefnogaeth i'r plentyn ac i deuluoedd sy'n gweithio. Dylai unrhyw asesiad gynnwys y mesurau, y cyllid a'r capasiti sydd eu hangen i roi'r strwythur hwn ar waith yng Nghymru a chynnwys pob darparwr gofal plant ar lefel cyfartal.</p>
<p>Argymhelliad 3. Rydym yn argymell bod Llywodraeth Cymru yn nodi yn ei hymateb sut y mae'n bwriadu mynd i'r afael â'r meini prawf</p>	<p>Fel y nodwyd yn flaenorol yn ein hymateb i argymhelliad 2, ers cyhoeddi'r adroddiad gwreiddiol yn 2022, mae ehangu'r meini prawf cymhwysedd i gynnwys mynediad at deuluoedd sy'n ymgymryd ag addysg bellach yn gam i'w groesawu.</p> <p>Mae argaeledd gofal plant ar adegau/ amserau anghymdeithasol ac ar gyfer gwaith shifft yn dal i fod yn gyfyngedig ar draws y sector. Mae'r model cyllido</p>

<p>cymhwysedd yn y Cynnig Gofal Plant i'w gwneud yn haws i rieni sy'n gweithio oriau annodweddiadol, megis gwaith ansicr, gwaith shifftiau neu waith ar contractau dim oriau, i gael mynediad at ddarpariaeth</p>	<p>presennol a'r gyfradd talu yn atal hyn rhag newid. Yn ddealladwy, o safbwynt y darparwyr gofal plant mae staffio oriau annodweddiadol yn dod ar gostau cynyddol (oriau gwrthgymdeithasol) a diffyg argaeledd gweithlu sy'n barod i weithio yn yr oriau hyn (mae'r gweithlu yn cynnwys nifer uchel o rieni â phlant eu hunain yn yr ysgol sy'n chwilio am waith o amgylch eu cyfrifoldebau gofal eu hunain); yn ogystal â'r angen i sicrhau bod cymarebau staffio gofynnol yn cael eu bodloni a bod cyfleusterau ychwanegol yn cael eu darparu i ddiwallu'r gwahanol anghenion - yn enwedig os bydd plant yn derbyn gofal dros nos.</p> <p>Rydym hefyd yn codi'r pwynt bod y sectorau sy'n gofyn i staff weithio oriau annodweddiadol, i gylchdroi shifftiau a gweithio contractau 'sero awr' yn aml ymhlith rhai o rolau'r gweithlu sy'n derbyn y cyflog lleiaf. A oes angen i gyflogwyr wneud cyfraniad ariannol i hwyluso ehangu'r cynnig a ariennir gan y llywodraeth?</p> <p>Yn syml, ni fydd cynnig y Cynnig Gofal Plant i bawb yn gynhwysol yn sicrhau bod y ddarpariaeth â'r capasiti i fod ar gael i bawb, na'i fod ar gael ledled Cymru.</p>
<p>Argymhelliad 4. Rydym yn argymell bod Llywodraeth Cymru yn ei hymateb yn nodi ei chynlluniau i gryfhau canllawiau a deddfwriaeth i sicrhau darpariaeth well, fwy cyson o ysgolion bro ledled Cymru</p>	<p>Mae Clybiau Plant Cymru Kids' Clubs wedi cefnogi Llywodraeth Cymru i ddiweddarau'r canllawiau Ysgolion Bro i sicrhau bod manteision clybiau gofal plant all ysgol mewn lleoliadau ysgol yn cael eu hamlygu; bydd hyn yn cynnwys astudiaeth achos i ddangos manteision cydweithio.</p> <p>Un mater y mae angen mynd i'r afael ag ef yw'r dull adennill costau y mae ysgolion yn ei ddefnyddio wrth gyfrifo rhent a defnydd cyfleustodau. Yn dilyn cais am wybodaeth ychwanegol gan y Dirprwy Weinidog Gwasanaethau Cymdeithasol, cyflwynodd CWLWM bapur i swyddogion Llywodraeth Cymru ym mis Mai 2022 ar leoliadau yn y gymuned a sut mae effeithiau rhent uchel o fewn adeiladau ysgolion yn effeithio ar gynaliadwyedd y sectorau gofal plant a gwaith chwarae .</p> <p>Mae rhai lleoliadau nas cynhelir o fewn ysgolion yn dod at ddiwedd cytundebau aml-flwyddyn nawr yn poeni am y cytundebau newydd y maent yn eu derbyn, gan weld cynnydd mawr yn eu costau yn dilyn heriau i gyllidebau ysgolion a chynnydd mewn costau cyfleustodau.</p> <p>A allai Llywodraeth Cymru gyhoeddi canllawiau clir am y budd cymunedol a beth ddylai ystadau ysgolion canolbwyntio arno a'u hystyried. Rhaid deall nad</p>

	<p>yw dulliau adennill costau llawn bob amser yn fforddiadwy i ddarparwyr ac y dylai ysgolion fod yn ymwybodol o'r budd y mae gofal plant fforddiadwy o ansawdd da yn ei gynnig i'w disgyblion a'u teuluoedd. Gallent awgrymu y dylid ystyried gostyngiad x% i'r dull adennill costau llawn, yn enwedig lle mae'r lleoliadau nas cynhelir a gofal plant all ysgol yn cynnig canolfan 'un alwad' i rieni ar gyfer gofal plant ac addysg ar draws gwahanol ddarparwyr ar un safle integredig.</p> <p>Mae pryder hefyd am sefydlogrwydd hirdymor lleoliadau nas cynhelir sy'n darparu eu gwasanaeth o adeiladau ysgol. Yn aml, anogir y lleoliadau i ddefnyddio'r ystafell ddosbarth 'wag' yn yr ysgol os yw/pan fydd yr ysgol islaw'r capasiti, ond unwaith y bydd niferoedd derbyn yr ysgol yn cynyddu, gall y lleoliadau ganfod bod angen iddynt ddod o hyd i gartref amgen addas ar fyr rybudd.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lleolir 63% o'r holl Glybiau Gofal Plant All Ysgol ar safle ysgol (CPCKC) • Lleolir 82% o Glybiau Gofal Plant All Ysgol ar safle ysgol (CPCKC) • Mae gan 306 aelod-lleoliad BCC gyfeiriad ysgol. Mae'r rhain yn cynnwys gofal sesiynol, gofal dydd llawn a/neu clybiau all ysgol a chofrestrir gan BCC. • Allan o'r 306 mae yna 105 grŵp sesiynol BCC sydd â chyfeiriad ysgol. • Yn ystod 2022-23 roedd 196 Cylch Meithrin yn weithredol ar dir ysgol gyfrwng Cymraeg. <p>Gwnaeth Clybiau Plant Cymru Kids' Clubs gyflwyniad yn rhan o gyfarfod cydlynwyr yr ysgolion bro Cymru gyfan, i hyrwyddo manteision Clybiau Gofal Plant All Ysgol ar safleoedd ysgolion a sut y gallent gefnogi ysgolion i ddatblygu clwb.</p> <p>Mae gweithio gyda sgel yr economi , a chael ysgolion bro sydd â darpariaeth ar gyfer gofal plant cofleidiol ac sy'n gallu bodloni'r dewisiadau iaith rhieni yn haeddu cefnogaeth.</p>
<p>Argymhelliad 5. Rydym yn argymhell bod Llywodraeth Cymru yn ei hymateb</p>	<p>Gweler ein hymateb blaenorol i Argymhelliad 4. Noda Mudiad Meithrin fod ei gynllun Sefydlu a Symud yn gweithio gydag Awdurdodau Lleol i adnabod bylchau yn y ddarpariaeth bresennol, gan</p>

<p>yn nodi ei chynlluniau i sicrhau mwy o ofal plant cyfrwng Cymraeg ar safleoedd ysgolion, o ystyried bod y dilyniant o ofal plant cyfrwng Cymraeg i addysg gynradd cyfrwng Cymraeg yn uwch pan fydd hyn yn digwydd.</p>	<p>dargedu ardaloedd sydd angen ehangu'r opsiynau gofal plant sydd ar gael i rieni.</p> <p>Mae cynllunio i sefydlu Cylch Meithrin neu glwb all ysgol cyfrwng Cymraeg ar safle ysgol yn rhoi mwy o opsiynau a sicrwydd i rieni.</p> <p>Lle mae ysgolion yn mynd ati i newid o fod yn ddarpariaeth cyfrwng Saesneg i un cyfrwng Cymraeg, byddai sefydlu Cylch Meithrin ar safle'r ysgol yn darparu pwynt mynediad cynharach at addysg cyfrwng Cymraeg i deuluoedd yng nghymuned ehangach yr ysgol.</p> <p>Mae'r nifer o Glybiau All Ysgol Cyfrwng Cymraeg ar dir ysgolion wedi cynyddu o 138 (Medi 21) i 146 (Rhagfyr 23). Golygodd nawdd o'r prosiect CYmell yn ystod ei flwyddyn gyntaf fod:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 8 Clwb Gofal Plant All Ysgol wedi eu cefnogi a derbyn cyllid grant er mwyn cofrestru ag AGC. • 7 Cylch Meithrin wedi eu cefnogi a'u hariannu gan grant er mwyn ehangu i gynig Gofal Plant All Ysgol i blant hyd at 12 oed. • 2 lleoliad wedi eu cefnogi i newid eu hiaith weithredol i'r Gymraeg ac i geisio am nawdd grant. <p>Gellir darllen astudiaeth achos yn dangos pwysigrwydd dull gweithio partneriaeth rhwng Clybiau Plant Cymru Kids' Clubs, Mudiad Meithrin ac ysgol gynradd cyfrwng Cymraeg yma: Case-Study-Groes-Wen.pdf (clybiauplantcymru.org)</p>
<p>Argymhelliad 6. Rydym yn argymhell bod Llywodraeth Cymru yn cyhoeddi Asesiad o'r Effaith ar Hawliau Plant ac Asesiad o'r Effaith ar Gydraddoldeb ar gyfer y Cynnig Gofal Plant estynedig newydd.</p>	<p>Ni allwn ddod o hyd i Asesiad o'r Effaith ar Hawliau Plant (CRIA) nac Asesiad o'r Effaith ar Gydraddoldeb ar gyfer y Cynnig Gofal Plant (EIA) a gyhoeddwyd ers 2020.</p> <p>Mae'r dull graddol o ehangu Dechrau'n Deg yn bragmatig (fel y'i nodwyd uchod mewn ymateb i Argymhelliad 2) gan ei fod yn caniatáu amser i feithrin gallu ac i hyfforddi staff; fodd bynnag, mae 'enillwyr a cholledwyr' o safbwynt plant a theuluoedd ac efallai nad yw hyn o fewn y diffiniadau gweithredol o hawliau'r plentyn.</p> <p>Gellir gweld bod mynediad cynhwysol i blant 2 oed o fewn yr hawliau, tra bod y Cynnig Gofal Plant dim ond ar gael i rai o'n plant.</p>

	<p>Mae angen asesïadau CRIA ac AEA wedi'u diweddarau er mwyn datrys y materion.</p>
<p>Argymhelliad 7</p> <p>Rydym yn argymhell bod Llywodraeth Cymru yn nodi yn ei hymateb ei chynlluniau i weithio gydag awdurdodau lleol i sicrhau bod Gwasanaethau Gwybodaeth i Deuluoedd yn darparu adnoddau mewn ieithoedd cymunedol heblaw am y Gymraeg a'r Saesneg, ac yn ychwanegol atynt.</p>	<p>Mae diffyg gwybodaeth am y Cynnig Gofal Plant, gofal plant, chwarae a dysgu sylfaen yn broblem ledled Cymru, felly mae sicrhau bod gwybodaeth yn hygyrch ac ar gael yn yr ieithoedd a siaredir gan gymunedau yng Nghymru yn hanfodol.</p> <p>Yn 2019, lluniodd Mudiad Meithrin taflen amlieithog sydd ar gael mewn 7 iaith. Gafodd y daflen derbyniad cadarnhaol oherwydd y diffyg gwybodaeth sydd ar gael ar hyn o bryd drwy gyfrwng yr ieithoedd a siaredir gan gymunedau yng Nghymru. Er ei bod yn cael ei dosbarthu'n eang, rydym yn ymwybodol na fydd un daflen yn rhannu'r neges a'r wybodaeth am ofal plant cyfrwng Cymraeg yn effeithiol, a hoffem weld marchnata digidol amlieithog a fyddai'n adnodd gwych i'w rannu am y gwasanaethau sydd ar gael mewn gwahanol ieithoedd.</p>
<p>Argymhelliad 8. Er mwyn mynd i'r afael â phryderon cyffredin ynghylch diffyg amrywiaeth ethnig yn y sector, rydym yn argymhell bod Llywodraeth Cymru yn nodi yn ei hymateb ei chynlluniau ar gyfer:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ ei huned gwahaniaethau ar sail hil i gronni sylfaen dystiolaeth ynghylch lefel y gynrychiolaeth 	<p>Mae partneriaid CWLWM wedi creu partneriaeth gyda DARPL (Diversity and Anti-Racist Professional Learning) ac wedi datblygu a chyflwyno cyfres o weithdai ar gyfer Uwch Arweinwyr ac Ymarferwyr y sector Blynyddoedd Cynnar, Gofal Plant a Gwaith Chwarae.</p> <p>Yn ystod y flwyddyn academaidd 2023/24 bydd partneriaid CWLWM yn cyflwyno hyfforddiant ar-lein, blogiau a chynhadledd i hyrwyddo gwrth-hiliaeth a hybu amrywiaeth o fewn y sector.</p> <p>Mae staff polisi Llywodraeth Cymru wedi dangos ymrwymiad i Gynllun Gweithredu Cymru Gwrth-hiliol ac wedi cyfrannu at arwain y gwaith hwn ar draws y sector. Mae data yn cael ei gasglu gan bartneriaid CWLWM ar ddemograffeg y gweithlu presennol, ac mae gwaith yn mynd rhagddo i gynyddu amrywiaeth yn y sector - gan gynnwys penodi mentoriaid cymunedol i gefnogi staff o gefndiroedd mwyafrifol byd-eang gyda'u llwybrau i'r sector.</p>

<p>o leiafrifoedd ethnig yn y gweithlu gofal plant; a</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ datblygu cynllun gweithredu, gan gynnwys targedau uchelgeisiol, ar gyfer cynyddu nifer y staff o leiafrifoedd ethnig yn y sector 	<p>Hyd nes y bydd gennym ddata cadarn ar y gweithlu, mae'n anodd deall i ba raddau y mae cynnydd yn cael ei wneud, ac a yw hyn yn dderbyniol, neu os oes angen adnoddau pellach ac i fwrw ati gyda brwdfrydedd newydd.</p> <p>Er mwyn sicrhau bod y gweithlu'n gynrychioliadol o'r boblogaeth ehangach, a'r cymunedau o amgylch ein lleoliadau, mae angen i ni weithio gyda Llywodraeth Cymru i ddatblygu recriwtio wedi'i dargedu, gyda chefnogaeth, unwaith y byddwn wedi casglu'r data cadarn ynghylch y gweithlu.</p>
<p>Argymhelliad 9</p> <p>Rydym yn argymhell bod Llywodraeth Cymru yn nodi cynllun yn ei hymateb sy'n ei gwneud yn ofynnol i bob darparwr gofal plant ymgymryd â hyfforddiant ymwybyddiaeth ddiwylliannol ac amrywiaeth, fel yr hyn y mae Cwlwm yn ei ddatblygu, a sicrhau y daw'n rhan o ddatblygiad proffesiynol parhaus yn y sector</p>	<p>Mae camau cadarnhaol wedi digwydd yn erbyn yr argymhelliad hwn, gan gynnwys mwy o ganolbwyntio strategol rhwng CWLWM a Llywodraeth Cymru drwy gyfarfod trosolwg rheolaidd gyda gweithgorau sy'n mynd i'r afael â materion yn ymwneud yn benodol ag allbynnau. Mae partneriaeth weithredol rhwng DARPL a CWLWM wedi'i sefydlu er mwyn rhannu mynediad at hyfforddiant, adnoddau, a hyrwyddo gweithredoedd gwrth-hiliol yn y sector.</p> <p>Mae bob partner CWLWM yn hyrwyddo'r gwaith hwn gyda'u haelodau eu hunain. Nid yw'r hyfforddiant hwn yn orfodol ond mae bellach yn cael ei argymhell gan yr holl randdeiliaid ac yn cael ei hyrwyddo'n gyson.</p> <p>Ar gyfer Blynyddoedd Cynnar Cymru (BCC), mae hyn wedi arwain at raglen hyfforddi 10 mis gyda charfan o arweinwyr a rheolwyr lleoliad, cyfres o ddeunyddiau hyfforddi i gefnogi arweinwyr yn eu sector, ac erthyglau niferus sy'n cael eu casglu a'u cyhoeddi yn ein cylchgrawn smalltalk.</p> <p>Roedd gwrth-hiliaeth trwy lenyddiaeth hefyd yn bwnc y brif araith gan Laura Henry-Allain MBE yng nghynhadledd BCC ym Mehefin 2023.</p> <p>Cynhaliodd CPCKC arolwg ym mis Rhagfyr 2023. Allan o'r 302 o ymatebion a derbyniwyd, dywedodd clybiau fod o leiaf 524 aelod o staff wedi ymgymryd â hyfforddiant gwrth-hiliol ac mae 660 yn bwriadu gwneud hynny.</p> <p>Mae'r Mudiad Meithrin wedi comisiynu a chyflwyno ystod o gyfleoedd hyfforddi i ymarferwyr a staff cenedlaethol fel rhan o'i arlwy hyfforddi parhaus, gan gynnwys:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hyfforddiant rhagfarn diarwybod • Hyfforddiant ymwybyddiaeth: Cymunedau Sipsiwn, Roma a Theithwyr

	<ul style="list-style-type: none"> • Hyfforddiant Cydraddoldeb Anabledd • Cylch i Bawb • Hyfforddiant gwrth-hiliaeth • Hunaniaeth rhywedd yn y blynyddoedd cynnar • LHDTC+
<p>Argymhelliad 10</p> <p>Rydym yn argymhell bod Llywodraeth Cymru yn nodi yn ei hymateb ei chynlluniau i ddatblygu a chryfhau'r ddarpariaeth gofal plant i blant sydd ag anghenion dysgu ychwanegol, gan gynnwys cynyddu faint o arian sydd ar gael drwy Grant Cymorth Ychwanegol Cynnig Gofal Plant Cymru i wella'r ddarpariaeth i blant ag anableddau a/neu anghenion ychwanegol neu gymhleth</p>	<p>Roedd yr Argymhelliad hwn yn destun Panel Craffu diweddar ym mis Hydref 2023. Mae'r materion sy'n ymwneud â chyllid a mynediad yn parhau ar draws y sector.</p> <p>Mae prinder staff, cyllid tymor byr, heriau'n ymwneud â'r iaith Gymraeg a diffyg gwybodaeth arbenigol i gyd yn codi pryderon gan nad oes digon o adnoddau i ateb galw cynyddol o ran ADY a phlant sydd angen cymorth ychwanegol.</p> <p>Nid mater uniongyrchol am gostau staff yn unig yw hwn, oherwydd gall cefnogi plant ag ADY gofyn am gynllunio ychwanegol, gwaith wedi'i dargedu, adnoddau gwahanol, hyfforddiant penodol, mynychu cyfarfodydd PCP, cyfnodau pontio a gynllunnir, a chefnogaeth ychwanegol sydd ei hangen ar rieni.</p> <p>O safbwynt y lleoliad, y prif reswm dros y prinder staffio yw nad yw'r cyllid ar gael gan yr Awdurdod Lleol, neu y bernir bod angen aros i weld a fydd cyllid ar gael. Yn ôl egwyddorion y Ddeddf Anghenion Dysgu Ychwanegol, mae angen rhoi'r plentyn yn ganolog a chynllunio yn ôl ei anghenion, ac felly ni fydd angen cyllid ar gyfer 'dwylo ychwanegol' ym mhob achos, gan fod pawb yn wahanol. Serch hynny, mae'n ymddangos o'r ymatebion bod aros am sicrwydd o gyllid yn eithrio'r plant sydd ei angen ar hyn o bryd:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 'Waiting to find out after the CDT meeting also waiting on outreach funding.' • 'We are awaiting funding to be allocated for a 1:1 support, so that there is an adult to support our daughter by carrying her portable oxygen cylinder.' • 'Waiting on a CDT meeting; my child was 2 in July but we don't have a start date for Cylch because they want to check the support will be in place for him.' <p>Mae aros i glywed a oes cyllid ar gael yn effeithio ar hawl plant anabl neu niwroamrywiol i ofal plant ac addysg. Bydd yr ansicrwydd hefyd yn effeithio ar</p>

allu'r rhieni/gofalwyr i gynllunio eu bywydau a sicrhau bod eu plant yn elwa o gyfleoedd i chwarae a chymryd rhan mewn addysg blynyddoedd cynnar.

Yn yr ymateb i'r holiadur ar gyfer rhieni a gofalwyr, codwyd mater cyllid yn ystod gwyliau fel un peth penodol a oedd yn atal plant anabl a niwroamrywiol rhag cael mynediad teg at ofal plant ac addysg. Yng ngeiriau un rhiant, mae'r cyfnodau gwyliau yn 'gyfnod anodd iawn' a bod cyllid ar gyfer gofal plant i'w merch ag anghenion dwys wedi ei ddiddymu yn gynharach yn 2023. Roedd hyn yn golygu ei bod hi, fel mam sengl, yn wynebu wythnosau o ofalu am ei merch heb seibiant, a bod hyn wedi cael effaith andwyol ar ei hiechyd meddwl hithau.

Yn ôl un rhiant, cymorth i gael gofal seibiant fyddai un o'r pethau mwyaf y gellir ei wneud i'w cefnogi fel teulu yn ystod y gwyliau, ond mae'n rhaid iddyn nhw ariannu a threfnu hyn eu hunain:

- 'We're not eligible for [respite] either, and we have to pay a family friend to do this for us. The holidays are a nightmare. We need more help and support. It's costing us a lot of money. Our son's costs are so much more expensive than other children so we must continue to work on very little sleep and very little respite in order to fund the extra needs. It's lonely and we're exhausted.'

Mae pryder gwirioneddol ymysg rhieni a gofalwyr y bydd gwasanaethau a chymorth sydd ar gael yn ystod gwyliau'r ysgol yn cael eu cwtogi ymhellach. Mae CPCKC yn nodi bod diffyg cyllid cyson ar draws yr holl Awdurdodau Lleol ar gyfer Dwylo Ychwanegol ar hyn o bryd i gefnogi plant ag anghenion ychwanegol i fynychu Clybiau All Ysgol (CAY). Mae rhai enghreifftiau isod fel y'u cyflwynwyd i'r pwyllgor yn Hydref 2023:

- Yn ein hymateb i'r Pwyllgor, dim ond 41% (14) o'r Clybiau Gofal Plant All Ysgol a ymatebodd gafodd mynediad at gyllid er mwyn cefnogi presenoldeb plentyn
- Derbyniodd y Clybiau Gofal Plant All Ysgol a ymatebodd i'r un arolwg ymholiadau gan rieni 234 o blant ag anghenion ychwanegol (waeth beth fo'u datganiad ffurfiol) gyda cheisiadau i gael mynediad at ofal plant all ysgol.

	<ul style="list-style-type: none"> • O'r 234 ymholiad a dderbyniwyd ers mis Medi 2022, yn anffodus nad oedd 69 (29%) yn gallu cael mynediad at ofal plant all ysgol, gyda 26% yn nodi mai diffyg cyllid yw'r rhwystr. • Nid yw pob awdurdod lleol yn ariannu plant oed ysgol, ac mae'r diffyg cyllid a chymorth parhaus, (heibio'r blynyddoedd cynnar) wedi achosi i riant, sy'n athro newydd gymhwyso gyda swydd sy'n dechrau ym mis Medi 23, ystyried rhoi'r gorau i'w chyflogaeth gan na all y plentyn gael mynediad at gymorth Dwylo Ychwanegol ar gyfer gofal plant. • Bydd awdurdod lleol ond yn ariannu cefnogaeth 1:1 naill ai yn ystod addysg neu ofal plant i blentyn. • Mae cyllid ar gyfer cymorth 1:1 mewn llawer o siroedd yn aml yn dod i ben yn unol â'r Cynnig Gofal Plant pan fydd plant yn cyrraedd oedran ysgol (5) a thrwy hynny effeithio ar allu plant i gael mynediad i Glybiau Gofal Plant All Ysgol. <p>O'r 302 o Glybiau All Ysgol a ymatebodd i arolwg Clwb Cenedlaethol CPCKC ym mis Rhagfyr 2023, roedd gan 66% blant ag anghenion cymorth/llesiant yn eu lleoliad. Roedd gan lawer ystod eang o anghenion gan gynnwys lefelau cynyddol o niwroamrywiaeth, ymddygiadau niweidiol e.e. cydymffurfio â normau rhywedd neu ymddygiadau hiliol, anhawster rheoli emosiynau, annibyniaeth wael, heriau lleferydd ac iaith, hunanhyder/parch isel, pryder neu hwyliau isel, anhawster gwneud ffrindiau newydd/sgiliau cymdeithasol eraill, ffitrwydd corfforol gwael.</p>
<p>Argymhelliad 11. Rydym yn argymhell bod Llywodraeth Cymru yn nodi yn ei hymateb sut y bydd yn sicrhau bod cyllid digonol ar gael i ehangu'r cynnig gofal plant dan y Cytundeb Cydweithio i alluogi plant dwy flwydd oed ag anghenion</p>	<p>Mae'r heriau'n ehangach nag ehangiad Dechrau'n Deg a chaent eu cynnwys yn y prinder staffio, yr adnoddau cyfyngedig sydd ar gael i ariannu'r ddarpariaeth, a'r galw cynyddol am y gwasanaethau gan fod mwy o blant sydd ag anghenion ychwanegol yn defnyddio gofal plant. Nodir fod mwy o anghenion yn cael eu hadrodd na chyn y pandemig COVID-19.</p> <p>O ganlyniad, mae angen ganolbwyntio'n systematig ar bwysigrwydd blynyddoedd cynnar y plentyn ar draws pob sector ac o fewn adrannau Llywodraeth Cymru.</p> <p>Mae'r un wyddoniaeth a dengys effaith Profiadau Niweidiol mewn Plentynod ar blant, ymhell heibio diwedd y trawma, hefyd yn darparu'r dystiolaeth bod buddsoddiad cynnar i ddechrau cadarnhaol plentyn yn cael effaith hirhoedlog, gan gyfrannu at well iechyd, addysg a chyfleoedd gydol oes.</p>

<p>ychwanegol neu gymhleth gael mynediad llawn at ddarpariaeth</p>	<p>Mae'r buddsoddiad cynnar hwn hyd yn oed yn fwy buddiol pan fydd yn cefnogi plentyn ag ADY.</p>
<p>Argymhelliad 12. Rydym yn argymhell bod Llywodraeth Cymru yn nodi yn ei hymateb ei chynlluniau i sicrhau y caiff cynllun capasiti tymor hir y sector cyfrwng Cymraeg, y bydd Llywodraeth Cymru yn ei archwilio fel rhan o'r Cytundeb Cydweithio, ei lunio ochr yn ochr â gwaith ar gyfer y sector cyfrwng Saesneg. Dylai hyn adlewyrchu'r effaith y mae prinder staff yn ei chael ar y sector cyfrwng Saesneg a chyfrwng Cymraeg</p>	<p>Nid yw heriau recriwtio a chadw o fewn y gweithlu gofal plant a gwaith chwarae yn newydd i'r sector. Mae gofynion rhaglenni a chynlluniau gan gyllidwyr, gan gynnwys Awdurdodau Lleol a Llywodraeth Cymru, yn rhoi pwysau cynyddol ar y gweithlu.</p> <p>Gwyddom o brofiad bod angen cydbwysu gwerth y gweithlu gofal plant a gwaith chwarae i'r economi yn gyffredinol â'r diffyg cydnabyddiaeth a pharch tuag at y sector. Ar hyn o bryd, rhaid bod gennych gymhwyster lefel 3 i arwain Cylch Meithrin / Cylch Chwarae (a lefel 5 ar gyfer lleoliad Dechrau'n Deg). Rhaid i ni hefyd gydnabod bod cyflogau isel i ymarferwyr yn y sector gofal plant a blynyddoedd cynnar yn cyfrannu at yr heriau o recriwtio a chadw'r gweithlu, ac o ganlyniad mae'n cyfrannu at yr her o sicrhau darpariaeth ddigonol o ofal plant.</p> <p>Mae ehangu gofal plant Dechrau'n Deg yn canolbwyntio ar y cynnydd yn y mynediad Cymraeg sydd wedi'i ymgorffori yn y ddarpariaeth.</p> <p>Mae rhagor o waith meithrin a chynyddu capasiti wedi bod yn mynd rhagddo mewn partneriaeth â'r Ganolfan Dysgu Cymraeg Genedlaethol a mynediad at gynllun iaith Camau, sy'n hanfodol wrth ddatblygu gweithlu blynyddoedd cynnar sy'n hyderus yn defnyddio'r Gymraeg.</p> <p>Ond, rhaid hefyd nodi pwysigrwydd sicrhau cyfleoedd hyfforddi a chymwysterau drwy gyfrwng y Gymraeg i'r rhai sydd am ddechrau gyrfau yn y maes. Mae Llywodraeth Cymru eisoes wedi cydnabod hyn, ac rydym yn cydweithio i ehangu'r rhaglen hyfforddi ar gyfer ymarferwyr blynyddoedd cynnar drwy gynyddu cyfleoedd prentisiaeth a hyfforddiant cychwynnol cyfrwng Cymraeg, ac ehangu'r rhaglen Croesi'r Bont sy'n trochi ymarferwyr newydd yn y Gymraeg.</p> <p>Mae problem o hyd, ond mae hyn yn gysylltiedig iawn â'r cyllid y mae'r sector yn ei dderbyn, argaeledd swyddi sy'n talu'n dda ac yn gynaliadwy, a'r galw uwch am ddarpariaeth cyfrwng Gymraeg.</p> <p>Nod prosiect CYMell CPCKC yw:</p>

- cefnogi lleoliadau Gofal Plant All Ysgol cyfrwng Cymraeg anghofrestredig i ddod yn gofrestredig ag AGC.
- darparu cyllid grant i gefnogi lleoliadau sy'n dangos ymrwymiad i gofrestru, gan ganiatáu iddynt dalu costau staff sy'n mynychu hyfforddiant a'r oriau sy'n gysylltiedig â gweithio tuag at gyflwyno cais i gofrestru
- hyfforddi unigolion sy'n siarad Cymraeg mewn Gwaith Chwarae, gan ddileu'r rhwystr cymhwysu er mwyn i'r clybiau cofrestru ag AGC.
- darparu bwrsariaeth i gefnogi lleoliadau i dalu cost aelodau staff sy'n mynychu cymwysterau Gwaith Chwarae y tu allan i'w horiau gwaith neu i dalu am aelod o staff cyflenwol os yw'r hyfforddiant o fewn oriau gwaith.
- darparu cyllid grant i gynnal darpariaeth Gofal Plant All Ysgol Cyfrwng Cymraeg sydd wedi'i chofrestru gan AGC.

Mae cynllun Addewid Cymraeg CWLWM, sydd wedi ei gymeradwyo gan Gomisiynydd y Gymraeg, yn cefnogi lleoliadau i gynyddu faint o Gymraeg maen nhw'n eu defnyddio gyda phlant a rhieni, drwy lefelau / tystysgrifau efydd, arian ac aur. Anogir lleoliadau i weithio mewn adrannau bach y gellir eu rheoli, gan gyflawni un cyn symud ymlaen i'r nesaf.

Ers lansio'r cynllun, mae'r data ar gyfer Ebrill i Ragfyr 2023 yn dangos:

- Mae gan 198 o leoliadau ddiddordeb yn y wobwr efydd
- Mae 117 o leoliadau wedi dechrau ar y wobwr efydd
- Mae 41 lleoliad wedi cwblhau'r wobwr efydd
- Mae gan 48 lleoliad ddiddordeb yn y wobwr arian
- Mae 29 lleoliad wedi dechrau ar y wobwr arian
- Mae 3 lleoliad wedi cwblhau'r wobwr arian
- Mae gan 19 lleoliad ddiddordeb yn y wobwr aur
- Mae 13 lleoliad wedi dechrau ar y wobwr aur
- Mae 1 lleoliad wedi cwblhau'r wobwr aur

<p>Argymhelliad 13.</p> <p>Rydym yn argymhell bod Llywodraeth Cymru yn nodi yn ei hymateb ei chynlluniau ar gyfer adolygiad o sut y mae'n hyrwyddo gyrfaoedd yn y sector gofal plant a blynyddoedd cynnar drwy gyfrwng y Gymraeg, a sut y gellir defnyddio addysg bellach a dysgu seiliedig ar waith i sicrhau bod gan y sector ddigon o staff.</p>	<p>Er gwaethaf y pwyslais ar bwysigrwydd cynllunio yn y gweithle ym maes polisi iaith dros nifer o flynyddoedd, mae diffyg gweithlu blynyddoedd cynnar cyfrwng Cymraeg yn parhau i fod yn her ddifrifol. Rydym yn amcangyfrif y bydd angen 1500 yn fwy o unigolion arnom i gymhwyso yn ystod unrhyw dymor penodol yn y Senedd.</p> <p>Mae dysgwyr sydd â 'Cam wrth Gam', Cynllun Hyfforddi CCPLD Cenedlaethol Mudiad Meithrin yn rhychwantu nifer o grwpiau demograffig (o ran oedran a lleoliad). Mae mwyafrif (71%) o'r rhai sy'n ymgymryd â chymhwyster L5 dros 26 oed ac mae mwyafrif y rhai sy'n ymgymryd â chymhwyster L3 dros 18 oed.</p> <p>Yn ôl ystadegau diweddar a gyhoeddwyd gan Stats Cymru, dim ond canran fach (llai nag 1%) sy'n derbyn hyfforddiant drwy gyfrwng y Gymraeg o fewn y sector AB / prentisiaethau. Mae 'Cam wrth Gam' wedi gweld 4,340 o unigolion yn gymwys (gan gynnwys y rhai sydd ar fin bod yn gymwys) ers ei sefydlu yn 2004.</p> <p>Mae rhaglen 'Sefydlu a Symud Ymlaen' Mudiad Meithrin yn creu galw (fel y gwelir yn y cynnydd dramatig yn nifer yr oriau wythnosol y mae Cylchoedd Meithrin yn eu cynnig): i fyny o 6180 awr (yn 2016) i 8554 awr (yn 2023) sy'n creu her ychwanegol (ond i'w groesawu) o ran dod o hyd i ymarferwyr.</p> <p>Fel y gwelwyd yn 2022, er mwyn cwrdd â'r heriau a'r nodau hyn, mae angen i ni gymhwyso hyd at 300 o staff newydd bob blwyddyn (sydd, drwy raglenni amrywiol Mudiad Meithrin, gyda 'Cam wrth Gam' wrth ei wraidd yn agos at gael ei wireddu).</p> <p>Mae angen parhau i fuddsoddi ym maes hyfforddi'r gweithlu a chymhwyso, a dylai hyn gynnwys cefnogi Mudiad Meithrin i allu hyfforddi ei weithlu ei hun yn uniongyrchol drwy 'Cam wrth Gam' – sydd hefyd â Statws Hawliadau Uniongyrchol gyda CBAC a City and Guilds yn adlewyrchu eu hymddiriedaeth wrth gyflwyno'r cwrs.</p> <p>Mae ein Rhaglen Ysgolion Cam wrth Gam hefyd yn brosiect pwysig a ddarperir gan y Mudiad Meithrin ac mae'n cael ei hangori gan brif isadeiledd 'Cynllun Hyfforddi Cenedlaethol Cam wrth Gam'.</p> <p>Mae bodolaeth y cynllun hwn wedi bod yn arwydd o'r pwysigrwydd eithriadol a oedd, ac sy'n dal i fodoli, ar y cyflenwad uniongyrchol o staff cyfrwng Cymraeg</p>
---	---

	<p>sydd ei angen ar y sector (ac sydd hefyd yn helpu'r sector addysg statudol o ystyried bod y cymhwyster L3 hefyd yn cael ei gydnabod yno).</p> <p>Yn syml, nid yw ddigon o bobl yn dewis gweithio yn y sector Gofal Plant cyfrwng Cymraeg. Mae hyn yn adlewyrchu'r heriau sy'n wynebu'r Sector Gofal Plant a Chwarae yn gyffredinol, ond mae'r alwad am staff cymwysedig sy'n siarad Cymraeg mewn nifer o feysydd yn gwneud yr her yn y sector Gofal Plant cyfrwng Cymraeg yn fwy difrifol.</p> <p>Mae cyllid gan brosiect CYMell CPCKC wedi caniatáu'r canlynol:</p> <ul style="list-style-type: none"> • i 50 o ddysgwyr ennill cymhwyster gwaith chwarae drwy gyfrwng y Gymraeg gyda 73 arall yn dal i ddysgu. • dyfarnu 83 bwrsariaeth i gefnogi lleoliadau gyda chostau ychwanegol staff sy'n mynychu hyfforddiant.
<p>Argymhelliad 14.</p> <p>Rydym yn argymhell bod Llywodraeth Cymru yn nodi yn ei hymateb ei chynllun i sicrhau cynnydd digonol yn y tâl fesul awr i ddarparwyr dan y Cynnig Gofal Plant i alluogi cynnydd yng nghyflogau'r staff, ac amserlen ar gyfer talu'r cyflog byw gwirioneddol i bob gweithiwr gofal plant, gan ddysgu o'r ffordd yr ymgorfforodd Llywodraeth yr Alban hyn yn ei chynlluniau i ehangu'r ddarpariaeth gofal plant</p>	<p>Ni fu unrhyw newid i'r gyfradd a dalwyd am y Cynnig ers adroddiad 2022. Mae ein data cyfredol yn dangos bod y pwysau ar y sector wedi cynyddu ers 2022, gyda chryn bryder ar hyn o bryd nad yw'r gyfradd yn ddigonol i fodloni'r ddarpariaeth gwasanaeth, heb sôn am ystyried unrhyw godiad i gyflog staff.</p> <p>Mae angen blaenoriaethu hyn cyn yr adolygiad llawn o'r gyfradd a drefnwyd ar gyfer 2025. Byddai methiant i wneud hynny'n peryglu hyfywedd nifer fawr o ddarparwyr ar draws y sector, ac yn ogystal, mae'n gofyn i ddarparwyr amsugno colledion 2024/25 yn sgil y golled a daw o leoedd a ariennir. Felly, mae'r model hwn yn anghynladwy i'r sector. Mae rhai darparwyr yn ystyried lleihau eu dibyniaeth ar leoedd a ariennir i hwyluso'r gallu i gynyddu refeniw trwy lefydd a ariannir gan ffynonellau eraill. Mae'r ddibyniaeth ar gymhorthdal gan deuluoedd sy'n talu ffioedd yn breifat er mwyn gwneud yn dda am y golled a wnaed oherwydd lleoedd a ariennir yn ychwanegu at y pwysau ariannol ar y teuluoedd hynny.</p> <p>Rhwng Tachwedd 2023 a Rhagfyr 2023, cynhaliodd BCC ymchwiliad data o fewn ei aelodau. Yn y cyfnod hwn fe wnaeth 159 o ddarparwyr ymateb i'r arolwg. Mae'r prif ddata allweddol a gaiff ei ddarparu isod yn seiliedig ar ragamcanion sy'n ofynnol i gwrdd â'r codiad i isafswm cyflogau ym mis Ebrill 2024:</p>

- Mae 84% o aelodau BCC yn anghytuno bod y codiad mewn isafswm cyflog yn fforddiadwy yn seiliedig ar y modelau cyllido cyfredol a phwysau ariannol eraill .
- Mae 91% o aelodau BCC am gynyddu ffioedd rhieni neu'n ystyried gwneud.
- Nid yw 94% o aelodau BCC yn credu bod y gyfradd a ariennir yn talu costau darparu lleoedd gofal plant.
- Mae bron pob darparwr yn credu y dylid adolygu'r gyfradd yn flynyddol neu ei symud yn unol â chwyddiant trwy ryw fecanwaith megis indecs gyswllt neu yn unol â chynnydd i'r isafswm cyflog.
- Mae 72% o aelodau BCC yn hyderus y gallent gynnal y model presennol am flwyddyn, 20.2% am 2 flynedd, a dim ond 8.8% dros y pum mlynedd nesaf.
- Mae'r rhan fwyaf o ddarparwyr yn nodi bod cyfraddau cyllido rhwng £6-£8 (mae'r amrediad rhwng £5/awr - £10/awr) yn fwy priodol na'r £5 yr awr bresennol.

Nododd arolwg cyflwr y sector NDNA yng Nghymru o fis Chwefror 2023 fod mwyafrif helaeth y meithrinfeydd (88%) naill ai'n disgwyl gwneud colled neu adennill costau, gyda chwarter y meithrinfeydd yn disgwyl colled ariannol. Roedd hyn oherwydd bod 90% yn dweud nad oedd y gyfradd ariannu ar gyfer Cynnig Gofal Plant Cymru (£5 yr awr y plentyn) yn ddigon i dalu am gostau darparu'r gwasanaeth. Cofnodwyd bod y diffyg ariannol fesul plentyn am 20 awr o'r Cynnig Gofal Plant ym mis Chwefror 2023 yn gyfystyr â £2,500 y flwyddyn.

Gyda darparwyr yn dioddef straen ariannol o'r fath, nid yw ymrwymiad Llywodraeth Cymru i adolygu eu cyfraddau cyllido o leiaf bob tair blynedd yn mynd i gefnogi'r sector blynyddoedd cynnar.

Os na all meithrinfeydd gynhyrchu gwared ni allant fuddsoddi yn ansawdd eu darpariaeth, gan gynnwys hyfforddiant staff ac adnoddau. Maen nhw eisiau rhoi'r profiadau dysgu gorau posibl i'w plant ond ni allant wneud hyn os ydynt yn ei chael hi'n anodd goroesi.

Mae crynodeb byr o arolwg NDNA 2023 yn dangos:

- Cynnydd cyfartalog mewn costau staffio ar gyfer meithrinfeydd: 14.7%
- Cynnydd cyfartalog mewn ffioedd rhieni: 7.4%

	<ul style="list-style-type: none"> • Mae 88% o feithrinfeydd yn disgwyl gwneud colled neu ddim ond adennill costau. • Mae 25% o feithrinfeydd yn dweud eu bod yn disgwyl gwneud colled. • Mae 63% yn disgwyl adennill costau. • Mae 5% yn disgwyl gallu cynhyrchu gwarged. • Mae 90% o'r ymatebwyr bellach yn dweud nad yw cyfraddau cyllido yn talu costau darparu'r gwasanaeth (o'i gymharu â 29% ym mis Medi 2021). • amcangyfrif mai'r diffyg yng nghyllid ar gyfer lleoedd 3 a 4 oed a ariannir yw £2.60 yr awr (o'i gymharu â £1.46 yn 2021). • Mae 39% o'r oriau yn cael eu hariannu gan y Llywodraeth a 61% gan ffioedd rhieni (yn 2021 y gyfradd oedd 36% a 64%). • Ar gyfer plentyn arferol, mae cyllid y Cynnig Gofal Plant i Gymru (20 awr o elfen gofal plant) yn golygu colled ariannol o £2,496 y flwyddyn i'r ddarpariaeth. Gyda darparwyr yn gorfod mynd blwyddyn arall heb gynnydd yn y gyfradd ariannu, rydym yn disgwyl gweld canlyniadau pryderus iawn o arolwg NDNA o gyflwr y sector yn 2024.
<p>Argymhelliad 15. Rydym yn argymhell bod Llywodraeth Cymru yn nodi yn ei hymateb ei chynllun i sicrhau y caiff ei chynllun gweithlu arfaethedig ei ddatblygu gyda phartneriaid cymdeithasol, a'i fod yn cynnwys ffocws ar wella amodau gwaith yn y sector, yn ogystal â datblygu'r gweithlu</p>	<p>Yn anecdotaidd, mae canfyddiad o hyd nad yw gofal plant yn derbyn tâl digonol, ac nad yw'n cael ei werthfawrogi'n ddigonol o'i gymharu â gyfaeoddedd yn y sector addysg a gynhelir. Mae'r datganiadau ansoddol o arolwg BCC yn dangos yn glir sut mae pobl yn canfod eu llwyth gwaith a'r ffaith nid yw'r hyfforddiant a'r gydymffurfiaeth statudol y mae angen yn eu gwaith yn cael eu cydnabod yn eu cyflogau. Mae hyn yn cynnwys cyfeiriadaeth at oriau gwaith hirach na Chynorthwyr Addysgu, atebolrwydd a dyletswyddau mwy eang, ac amodau gwaith gwaeth o ran cefnogaeth strwythurol. Mae teimlad eang bod lefel yr atebolrwydd a'r galw yn llawer mwy na swyddi sy'n cynnig cyflogau tebyg ,ac (yn enwedig i'r rhai sydd â phrofiad helaeth a chymwysterau lefel uwch) y disgwylir iddynt dderbyn mai dyma ydi 'gwerth' eu gwaith.</p> <p>Os na all cyllid y sector cyhoeddus ddarparu model busnes lle gall y sector dalu cyflog teg i bobl, yr unig ateb ymarferol arall yw ail-fframio cyllid gofal plant fel 'cymhorthdal' a chaniatáu i ddarparwyr godi ffioedd ychwanegol ar rieni. Y risg gynhenid yma yw bod y teuluoedd sydd hefyd yn teimlo'r esgid yn gwasgu yn teimlo nad ydynt yn gallu fforddio'r taliadau a bod plant yn colli allan ar ofal plant o ansawdd uchel. Gallai hyn arwain at fynediad fwyfwy anghyfartal a gwthio mwy o deuluoedd i dlodi.</p>

	<p>Mae angen buddsoddiad mwy dwys arnom i hyfforddi a chymhwyso'r gweithlu, gan nodi rhagoriaeth y cymwysterau ôl-2019 newydd o ran safonau ac ansawdd, ond hefyd gan dderbyn bod angen modelau gwahanol i apelio at wahanol fathau o ddysgwyr. Mae angen i ni hefyd gydnabod yr heriau penodol o gynllunio gweithlu cyfrwng Cymraeg a mynd i'r afael â'r rhain gyda chynllun neu gynlluniau ar waith ar gyfer economi gyfunol.</p> <p>Rhaid ystyried pa gymorth ariannol sydd ei angen ar ysgolion uwchradd sy'n rhan o'r cynllun 'Cam wrth Gam', er mwyn denu ysgolion newydd a chadw'r rhai sy'n cynnig cymwysterau galwedigaethol ym maes Gofal Plant a Gwaith Chwarae.</p> <p>Ar hyn o bryd mae Clybiau Plant Cymru Kids' Clubs yn archwilio cynllun peilot gyda'r DWP, Gofalwn Cymru, Timau Gofal Plant Awdurdodau Lleol a phartneriaid cyflogadwyedd eraill i recriwtio gweithwyr chwarae newydd. Rydym hefyd yn canolbwyntio ar fanteision Gwaith Chwarae fel gyrfa, rydym wedi ymgysylltu â rhwydweithiau Cynorthwyr Addysgu ac wedi gwneud cyflwyniadau iddynt er mwyn hyrwyddo cyfleoedd hyfforddi ar gyfer dysgu proffesiynol.</p> <p>Gellir gweld astudiaeth achos o Gasnewydd ar fanteision gwaith chwarae ar gyfer CA yma: https://www.clybiauplantcymru.org/wp-content/uploads/2022/11/Aros-a-Chwarae.pdf</p>
<p>Argymhelliad 16. Rydym yn argymhell bod Llywodraeth Cymru yn nodi yn ei hymateb ei chynllun i sicrhau bod ymgyrch recriwtio gofal plant arfaethedig Gofal Cymdeithasol Cymru yn cyrraedd ac yn denu grwpiau megis lleiafrifoedd ethnig a siaradwyr Cymraeg sydd heb</p>	<p>Mae'n wir i ddweud, wrth gynllunio ar gyfer gweithlu Gofal Plant a Chwarae cyfrwng Cymraeg, nad oes atebion hawdd. Er gwaethaf hyn, mae'n bwysig bod Llywodraeth Cymru, a phawb sydd â diddordeb mewn polisi'r Gymraeg, yn rhoi sylw i'r maes hwn. Heb weithlu Gofal Plant, nid oes gennym obaith o gyflawni ein cynlluniau pwysig ac uchelgeisiol i greu siaradwyr Cymraeg newydd yn y dyfodol nac ehangu Dechrau'n Deg, nac ychwaith i fynd i'r afael â'r problemau anhysur sy'n wynebu economi Cymru.</p> <p>Mae GCC wedi bod yn cynnal eu cwrs Cyflwyniad i Ofal Plant ers mis Medi 2022. Mae wedi bod yn llwyddiant mawr hyd yn hyn, gyda 203 wedi cyflawni'r cwrs.</p> <p>Mae'r cwrs ar-lein yn rhoi trosolwg o weithio yn y blynyddoedd cynnar a gofal plant. Mae'n cyflwyno meysydd craidd, yn cynnig cipolwg ar opsiynau gyrfa ac yn egluro pa rinweddau sydd eu hangen ar weithwyr.</p>

<p>gynrychiolaeth ddigonol yn y gweithlu gofal plant.</p>	<p>Mae gan bob cwrs siaradwyr gwadd sy'n dod â realiti gweithio yn y blynyddoedd cynnar a gofal plant yn fyw.</p> <p>Mae Clybiau Plant Cymru Kids' Clubs wedi cydweithio ag ysgol gynradd, Clwb Gofal Plant All Ysgol, a myfyrwyr chweched dosbarth i gynnig hyfforddiant Gwaith Chwarae yn ystod gwyliau'r ysgol yn rhedeg ochr yn ochr â'r clwb gwyliau, gan ganiatáu i'r dysgwyr roi theori ar waith gyda'r plant yn y clwb. O dan oruchwyliaeth arweinydd y Clwb a gyda Swyddogion Hyfforddi yn cynnal asesiadau, mae hon yn ffordd arloesol o ennill cymhwyster lefel 2 ac annog y genhedlaeth nesaf o Weithwyr Chwarae, gan ddarparu staff posibl ar gyfer y cyfnod gwyliau nesaf a chyflogaeth ar ôl ysgol ac yn ystod y gwyliau i'r bobl ifanc.</p>
<p>Argymhelliad 17. Rydym yn argymhell bod Llywodraeth Cymru yn nodi yn ei hymateb ei chynlluniau i gynnig gofal cofleidiol i bawb, gan gynnwys clybiau ar ôl ysgol a all gynnig cyfleoedd i bawb sydd am fanteisio arnynt.</p>	<p>Dylid ystyried yr argymhelliad hwn ochr yn ochr ag Argymhelliad 18, yn ogystal â'r Gorchymyn Eithriadau, ac effaith yr orchymyn eithriadau a rhaglen gwyliau SHEP/Gwaith Chwarae, ar ddarpariaeth gofrestredig yn ystyriaeth bwysig yma.</p> <p>Mae gofal cofleidiol yn cael ei ddarparu gan y mwyafrif o warchodwyr plant cofrestredig yng Nghymru. Fel y nodwyd yn rhan ddiweddarach yr ymateb hwn ac fel y mae PACEY Cymru wedi adrodd yn flaenorol, roedd AGC wedi nodi bod nifer y gwarchodwyr plant yng Nghymru wedi gostwng bron 18% rhwng 2014 a Mawrth 2020. Mae gwybodaeth fwy diweddar o adroddiadau AGC yn dangos gostyngiad pellach o 22% rhwng mis Mawrth 2020 a mis Mawrth 2023 o warchodwyr plant cofrestredig. Ar hyn o bryd mae 1589 o warchodwyr plant cofrestredig. Mae tystiolaeth bod y gostyngiad yn parhau yn ystod 23-24. Bydd y dirywiad hwn yn effeithio ar argaeledd gofal cofleidiol yn genedlaethol.</p> <p>Derbyniodd Clybiau Plant Cymru Kids' Clubs gyllid gan Sefydliad Moondance a oedd yn cefnogi cydweithio rhwng Clybiau Gofal Plant All Ysgol, Ysgolion a gweithwyr cymdeithasol i ddarparu cynllun grant i ariannu lleoedd. Roedd yn rhoi mynediad i deuluoedd a phlant, (nad oeddent fel arfer yn gallu fforddio darpariaeth) at brofiadau llawn chwarae gyda'u ffrindiau, gan gefnogi ymgysylltiad cymdeithasol a lles.</p> <p>Dylid ystyried defnyddio cyllid SHEP a Gwaith Chwarae Gwyliau i gynnal lleoliadau gwyliau drwy ddefnyddio'r math hwn o gynllun grant y profwyd ei fod yn gweithio ac iddo gael effaith, gan gyflawni pwrpas y ddwy raglen. Gellir dod</p>

	<p>o hyd i'r adroddiad llawn yma: Moondance-Annual-report.pdf (clybiauplantcymru.org)</p> <p>Ers mis Medi 2021, mae Clybiau Plant Cymru Kids' Clubs wedi gweld gostyngiad cyffredinol yn y nifer o glybiau gwyliau, gyda nifer y clybiau gwyliau cyfrwng Saesneg a dwyieithog yn gostwng, ond cynnydd yn y Gymraeg, mae hyn oherwydd gwaith a wneir drwy gyllid CYMell i gefnogi cynnal y ddarpariaeth, yn y sector cyfrwng Cymraeg.</p> <p>Dyma ffigurau sylfaenol Cymru gyfan ar gyfer Gofal Plant All Ysgol ar 1 Ebrill 2023:</p> <p>847 o Leoliadau, 1526 o Glybiau - Cyfanswm 45,745 o lefydd 1308 o Glybiau sy'n gofrestredig ag AGC (652 lleoliad) / 218 o Glybiau anghofrestredig (195 lleoliad)</p> <ul style="list-style-type: none"> • 179 (73%) o Glybiau Cymraeg-eu-hiaith cofrestredig / 76 (27%) o Glybiau anghofrestredig • 146 (85%) o Glybiau Dwyieithog cofrestredig / 25 (15%) o Glybiau anghofrestredig <p>Ffigurau Cymru Gyfan ar 31 Rhagfyr 2023:</p> <p>850 o leoliadau, 1535 o glybiau, cyfanswm o 46,513 o lefydd 1349 o Glybiau sy'n gofrestredig ag AGC (676 lleoliad) / 176 (169 lleoliad) o Glybiau anghofrestredig / 10 Clwb (5 lleoliad) nad yw'n bosib eu cofrestru</p> <ul style="list-style-type: none"> • 198 (76%) o Glybiau Cymraeg-eu-hiaith cofrestredig / 61 (24%) o Glybiau anghofrestredig • 151 (89%) o Glybiau Dwyieithog / 19 (11%) o Glybiau anghofrestredig <p>Newidiadau ar gyfer y flwyddyn cyfredol hyd yn hyn</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cynnydd o 3% mewn Clybiau Cymraeg-eu-hiaith cofrestredig yn erbyn y rhai anghofrestredig (19 Clwb) • Cynnydd o 4% mewn Clybiau dwyieithog cofrestredig yn erbyn y rhai anghofrestredig (5 Clwb) • Cynnydd o 11% yn nifer y clybiau cofrestredig Cymraeg (19 clwb) • Cynnydd o 3% yn nifer y clybiau cofrestredig Dwyieithog (9 clwb)
<p>Argymhelliad 18. Rydym yn argymhell bod Llywodraeth</p>	<p>Nid yw hyn wedi'i roi ar waith na'i werthuso'n llawn hyd yn hyn a dim ond yn ddiweddar mae'n ennill momentwm.</p>

<p>Cymru yn nodi yn ei hymateb ei chynlluniau i gynnal yr ymgynghoriad llawn ar y Gorchymyn Eithriadau yr ymrwymodd iddo yn 2019 er mwyn ymdrin â phryderon ynghylch yr effaith negyddol y mae wedi'i chael ar ddarparwyr cofrestredig ac ar ddiogelu plant.</p>	<p>Mae Clybiau Plant Cymru Kids' Clubs wedi cyflwyno papur yn flaenorol i swyddogion Llywodraeth Cymru sy'n amlinellu'r pryderon ynghylch y gorchymyn eithriadau. Mae cyfarfodydd ar waith, yn dilyn yr argymhelliad ar gyfer adolygiad Gweinidogol o Chwarae i archwilio opsiynau o amgylch y gorchymyn eithriadau.</p> <p>Trefnir sesiynau casglu gwybodaeth gyda lleoliadau cofrestredig ac anghofrestredig yng ngwanwyn 2024 i gasglu barn y sector ar effeithiau'r gorchymyn Eithriadau.</p>
--	---

Beth, os unrhyw beth, sydd wedi newid ers eich cyflwyniad i'r ymchwiliad blaenorol?

Mae ehangu Dechrau'n Deg wedi darparu gofal plant wedi'i ariannu i fwy o deuluoedd mewn ardaloedd cymwys (mae hyn yn gadarnhaol ar y cyfan ond mae wedi cael rhai canlyniadau anfwriadol megis dadleoli plant o un darparwr gwasanaeth i'r llall wrth i deuluoedd fanteisio ar y ddarpariaeth a ariennir). Mae rhai ALI yn ehangu mynediad at raglenni a ariennir fel Dechrau'n Deg ac Addysg Gynnar sy'n caniatáu i ddarparwyr gynyddu eu cynigion i deuluoedd a lleihau pontio o leoliad i leoliad ar gyfer y plentyn.

Mae nifer sylweddol o ymarferwyr ar draws partneriaeth CWLWM wedi cwblhau cyrsiau Cymraeg drwy Camau, ac mae'r Addewid Cymraeg yn dilyn hyn i osod arferion eang sy'n galluogi darparwyr i ddangos tystiolaeth o'u dilyniant iaith. Trwy dalu'r CGP yn uniongyrchol, dylai data mwy eglur fod ar gael i Lywodraeth Cymru ar y nifer sy'n manteisio / nas defnyddiwyd o fewn y cynllun wrth i'r taliadau gael eu darparu'n ganolog ledled Cymru.

Rhwng mis Medi 2021 a mis Rhagfyr 2023, nododd CPCKC fod 129 o glybiau GPAY mewn 106 lleoliad, wnaeth gynnig 3,535 o lefydd Gofal Plant All Ysgol, wedi cau eu drysau.

Er bod clybiau newydd GPAY wedi agor, mae angen canolbwyntio ar gefnogi a chynnal y rhai sydd eisoes ar agor i barhau ar agor. Mae'r cynnydd cronedig o 28.4% yn yr Isafswm Cyflog Cenedlaethol rhwng 2021 a 2024, yn parhau i gael effaith enfawr ar gynaliadwyedd ar draws y sector.

Yn y flwyddyn hyd yma, mae CPCKC wedi gweld:

- Cynnydd o 3% mewn Clybiau Cymraeg cofrestredig yn erbyn y rhai anghofrestredig (19 Clwb)
- Cynnydd o 4% mewn Clybiau dwyieithog cofrestredig yn erbyn y rhai anghofrestredig (5 Clwb)
- Cynnydd o 11% yn nifer y clybiau cofrestredig Cymraeg (19 clwb)
- Cynnydd o 3% yn nifer y clybiau cofrestredig Dwyieithog (9 clwb).

Mae CPCKC yn nodi, er bod cynnydd yn nifer y lleoliadau all ysgol sy'n cael eu rhedeg gan ysgolion, eu bod yn fwyfwy tebygol o fod heb gofrestru ag AGC.

Nifer o leoliadau CPCKC Rhagfyr 23	Medi 2021	Cofrestredig ag AGC	Rhagfyr 2023	Cofrestredig ag AGC
Cyfanswm Clybiau	853		850	
Pwyllgorau Rheoli Gwirfoddol	307 (36%)	73%	306 (36%)	75%
Cwmni Preifat	427 (50%)	88%	419 (49%)	90%
Rhedir gan Ysgolion	88 (10%)	51%	92 (11%)	49%
Arall	31 (4%)	71%	33 (4%)	76%

Written evidence on behalf of the CWLWM partnership.

Allan o 302 o glybiau a ymatebodd i arolwg Gofal Plant All Ysgol CPMKC ym mis Rhagfyr 2023, nid oedd 27% o glybiau yn ystod y tymor yn sicr eu bod yn gynaliadwy yn ariannol, a 26% yn ansicr yn ystod cyfnodau gwyliau ysgol.

Mae Mudiad Meithrin wedi cofnodi newid o ddarpariaeth sesiynol, foreol draddodiadol yn unig o fewn ei Gylchoedd Meithrin i ddarpariaeth gofal dydd llawn. Sefydlwyd 8 Cylch Meithrin newydd rhwng 2021 a 2023, gyda 223 o oriau gofal wythnosol ychwanegol ar gael i deuluoedd ledled Cymru.

Mae PACEY Cymru yn nodi, yn unol â'r pryderon a godwyd gan CWLWM gyda'r Pwyllgor yn 2021/22, bod niferoedd gwarchodwyr plant cofrestredig yng Nghymru wedi parhau i ostwng yn sylweddol. Mae hyn yn cael effaith ar ddewis gofal plant, argaeledd a hygyrchedd yn unol ag argymhellion ehangach y gwaith.

Cyhoeddwyd yr Adolygiad Annibynnol Gwarchod Plant yng Nghymru hir-ddisgwyliedig gan Lywodraeth Cymru ym mis Mehefin 2023, ac mae ei ganfyddiadau'n cysylltu â llawer o'r 18 Argymhelliad a nodwyd uchod. Nod yr adolygiad annibynnol hwn oedd deall y rhesymau dros y gostyngiad yn nifer y gwarchodwyr plant yng Nghymru, a chynhyrchu rhai argymhellion gyda'r nod o ddenu mwy o warchodwyr plant i'r diwydiant ac annog mwy o'r rhai sydd eisoes wedi'u cofrestru fel gwarchodwyr plant i aros yn y diwydiant. Roedd yr Adolygiad Annibynnol yn cynnwys nifer o gasgliadau allweddol a 23 o argymhellion mewn perthynas â meysydd neu themâu allweddol.

Cadarnhaodd yr adolygiad o'r data sydd ar gael fod yna ddirywiad cyflym yn y nifer o warchodwyr plant cofrestredig. Mae'r data'n amlinellu bod nifer y gwarchodwyr plant sy'n gallu cynnig darpariaeth Gymraeg wedi gostwng ar gyfradd arbennig o sydyn yn ystod y blynyddoedd diwethaf.

Yn dilyn hyn yn hydref 2023, sefydlwyd panel trosolwg Grŵp Adolygu Argymhellion Gwarchod Plant (CRRG) gan Lywodraeth Cymru i sicrhau y gall partneriaid allweddol a rhanddeiliaid gydweithio i ystyried yr argymhellion a nodwyd yn yr Adolygiad. Mae hyn yn cynnwys ystyried canfyddiadau ac argymhellion yr adolygiad ac archwilio, cwmpasu a nodi camau gweithredu ac amserlenni posibl i'w datblygu. Mae'r gwaith ar hyn yn mynd rhagddo gyda rhagor o wybodaeth a chynghor i'r Gweinidog i'w gyflwyno yn y gwanwyn.

Fel mae PACEY Cymru wedi adrodd yn flaenorol, roedd AGC wedi datgan bod nifer y gwarchodwyr plant yng Nghymru wedi gostwng bron 18% rhwng 2014 a Mawrth 2020. Mae gwybodaeth fwy diweddar o adroddiadau AGC yn dangos gostyngiad pellach o 22% rhwng mis Mawrth 2020 a mis Mawrth 2023 a bod y nifer o warchodwyr plant cofrestredig wedi gostwng i 1589. Mae'r gostyngiad i'w weld yn parhau yn ystod 23-24.

Mae'r Adolygiad Annibynnol o Warchod Plant (a nodwyd uchod) yn ceisio mynd i'r afael â materion sy'n gysylltiedig â hyn, ond mae'n amlwg na fydd tueddiadau a nodir yn cael eu gwrthdroi heb ymrwymiad ariannol sylweddol, cyffredinol, hirdymor i'r sector.

Ydych chi'n ymwybodol o arferion arloesol neu flaengar sy'n hwyluso mynediad at ofal plant o ansawdd uchel a allai helpu i fynd i'r afael â materion yn y sector gofal plant? Os felly, a allech chi roi manylion a rhannu unrhyw syniadau ar sut y gellir eu rhannu'n ehangach.

Mae CPCKC yn nodi bod cyllid CYMell trwy CWLWM wedi darparu ar gyfer y datblygiadau arloesol canlynol:

- Hyfforddiant Gwaith Chwarae Cyfrwng Cymraeg, gan gynnwys hyfforddiant i bobl ifanc 16-18 oed, er mwyn annog y genhedlaeth nesaf i ymuno â'r gweithlu, hefyd i Gynorthwyr Addysgu uwchsgilio a chefnogi'r GPAY yn eu hysgolion i gael staff cymwys a chofrestru, a hefyd i gynyddu eu potensial i ennill rhagor o gyflog.
- bwrsariaethau i glybiau dalu eu staff i fynychu'r hyfforddiant Gwaith Chwarae neu dalu costau staff newydd os yw'r hyfforddiant o fewn oriau gwaith.
- Grantiau i glybiau anghofrestredig i gefnogi costau amser staff i gwblhau gwaith papur a pholisïau i sicrhau cofrestriad AGC.
- Swyddog Datblygu Busnes Gofal Plant Cyfrwng Cymraeg i gefnogi staff y lleoliadau gyda'r broses gofrestru.
- Grantiau ar gyfer Cylchoedd Meithrin i ymestyn eu darpariaeth i gynnwys GPAY, gan dalu costau staff i baratoi gwaith papur a pholisïau i newid cofrestriad AGC i fod yn ofal diwrnod llawn.
- Grantiau i gefnogi lleoliadau i newid eu hiaith weithredol i'r Gymraeg.
- Grantiau i gynnal darpariaeth Gymraeg gofrestredig AGC o ansawdd da.
- Swyddog Datblygu Busnes Gofal Plant Cyfrwng Cymraeg i gefnogi lleoliadau i ymgymryd â'r Addewid Cymraeg i gynyddu'r defnydd o'r Gymraeg mewn clybiau Saesneg a dwyieithog.

Cydweithrediad penodol gyda Mudiad Meithrin, Clybiau Plant Cymru Kids' Clubs ac ysgol cyfrwng Cymraeg newydd i sicrhau bod darpariaeth i rieni yn cynnwys Cylch Meithrin a GPAY o'r cychwyn cyntaf.

Cydweithio ag ysgol i hyfforddi CA mewn Gwaith Chwarae i gefnogi cofrestru clwb all ysgol :

Mae'r Adolygiad SGC a'r newid i'r gofyniad am aelod o staff uwch rifol ar gyfer lleoliadau mwy wedi cefnogi cynaliadwyedd, gan eu galluogi i gynyddu eu niferoedd heb orfod cyflogi aelod ychwanegol o staff i staffio Clwb Gofal Plant All Ysgol, sydd yn ei dro yn cefnogi lleoliadau i ehangu eu darpariaeth o GPAY i ofal cofleidiol, ac fel arall.

Mae datblygiadau eraill yn cynnwys:

- Mae GCC a Gofalwn Cymru ar fin cynnwys gweithwyr chwarae o fewn eu cylch gwaith, a chynnwys Gwaith Chwarae o fewn y Cyflwyniad i Ofal Plant
- Defnyddio cyllid Rhaglen SHEP/Gwyliau Ysgol i ariannu HC ACG/cymorth fforddiadwyedd i blant hŷn

Written evidence on behalf of the CWLWM partnership.

- Cyllid o fewn dwy ardal awdurdod lleol i gynnig arian Dwylo Ychwanegol er mwyn hwyluso cynhwysiant o fewn GPAY.
- Mae adeiladu gofal plant ac ysgolion yn parhau, ac yn ystyried gofal plant yn rhan o'r camau cynllunio cynnar, er bod angen ystyried bod arwynebedd llawr wedi'i optimeiddio i gynyddu capasiti cofrestru.
- Adolygiad y Gorchymyn Eithriad,
- Hyrwyddo ac egluro elfen Gofal Plant sy'n Rhydd o Dreth / gofal plant Credyd Cynhwysol, er bod angen mwy o waith yn y maes hwn.
- Gofyniad i ganolbwyntio ar chwarae a manteision lles gofal plant yn hytrach na thargedau WFH a Llywodraeth Cymru sy'n arbed ffioedd gofal plant.

Gweithio mewn partneriaeth ar draws sefydliadau a chydag ysgolion i ddatblygu 'un safle-i-bawb', gyda theuluoedd yn manteisio ar holl ofal plant ac addysg blynyddoedd cynnar, addysg gynradd a chyn / ar ôl ysgol ar un safle o 2 flynedd ymlaen.

Disodlodd y Rhaglen Hyfforddi a Chymorth (RHS/TSP) gyllid Cynllunio er Llwyddiant (CeLI/PFS) o 1 Ebrill 2023, a bwriedir iddi barhau tan fis Mawrth 2025. Ei nod yw cefnogi'r sector gofal plant a gwaith chwarae i uwch sgilio trwy gymwysterau, hyfforddiant a datblygiad.

Mae'r oedi wrth ddyrannu'r cyllid ar ddechrau'r rhaglen yn golygu ei bod yn anodd dweud ar hyn o bryd a yw'n cael effaith sylweddol ar hyfforddi a datblygu pob agwedd ar y gweithlu ai peidio. Mae hyn yn arbennig o amlwg o ran hyfforddi gwarchodwyr plant newydd i'r gweithlu, ac mae PACEY Cymru yn nodi bod ymrwymiad hirdymor, cyffredinol, hawdd ei hyrwyddo, i gefnogi darpar warchodwyr plant yn ystod y cyfnod cyn-gofrestru yn hanfodol i adeiladu cynaliadwyedd o fewn y sector.

Mae'r elfen hwn o'r cyllid yn ymwneud â hyfforddiant Gwaith Chwarae a chefnogi'r sector, gan gynnwys rhai sydd eisoes â chymwysterau Blynyddoedd Cynnar, i ennill cymwysterau Gwaith Chwarae, gan felly caniatáu i'r sector Gofal Plant All Ysgol fodloni gofynion cofrestru SGC a chefnogi gofynion cofrestru. Gan adeiladu ar y cyllid CeLI sydd eisoes yn llwyddiannus, a welodd 616 o ddysgwyr yn ennill cymwysterau Gwaith Chwarae Lefel 2 a Lefel 3, mae'r cyllid hwn eisoes yn gwneud gwahaniaeth i ragolygon cyflogaeth gweithwyr Gofal Plant, Cynorthwyr Addysgu a Gweithwyr Ieuentid, trwy ganiatáu iddynt ddod yn weithwyr portffolio, gan weithio mewn lleoliadau BC neu ysgolion a'r sector Gofal Plant a Gwaith Chwarae All Ysgol.